

Beantwoording schriftelijke vraag

Onderwerp: Overstromingen in onze gemeente
Van: College van burgemeester en wethouders
Portefeuillehouder: S.J. Kraaijeveld
Datum B&W besluit: 2 juli 2024
Betreft: Beantwoording schriftelijke vraag
Zaaknummer:

Vraag:

1) Bestaat er binnen onze gemeente een planmatige integrale aanpak, of is die in ontwikkeling, om de negatieve gevolgen voor mensen, natuur en middelen van in de toekomst te verwachten overstromingen door hevige regenval zoveel als mogelijk te beperken?

Ja, de gemeente bereidt zich binnen de bebouwde kom steeds meer voor op weersextremen. Voor waterbeheersing is deze aanpak verwerkt in het [Gemeentelijke RioleringsPlan \(GRP\) 2023-2027](#). In dit plan is inzichtelijk gemaakt welke locaties/rioleringsgebieden nog niet voorbereid zijn op de verwerking van grote hoeveelheden water. Uit de stresstest wateroverlast zijn 20 knelpunten naar voren gekomen. Deze gebieden hebben we dus allemaal in beeld. Deze worden volgens het rioleringsplan allemaal op termijn onder handen genomen en daarmee geschikt gemaakt om een grotere hoeveelheid water in één keer te kunnen verwerken.

Carquefouplein, Kerkstraat en Haagdoorn zijn de gebieden die bij hevige regenval de meeste wateroverlast ondervinden. De eerste twee zijn ondertussen in uitvoering. Voor de tweede loopt ondertussen het inspraakproces.

Belastbaarheid riolering

Bestaande riolering is nu ingericht op bui van ongeveer 20 mm in één uur. De vernieuwde riolering wordt zo ingericht dat een bui van 70 mm in één uur niet leidt tot wateroverlast. Een wolkbreuk kan plaatselijk soms echter wel zorgen voor 100 mm water per uur. Goed om te realiseren dat met de extreme hoeveelheid regen die afgelopen tijd in korte tijd soms plaatselijk is gevallen geen enkele riolering tegen opgewassen is. Dat is de reden dat we ons ook op andere manieren voorbereiden op meer weersextremen. Zie hiervoor het antwoord op vraag 2.

Buiten de bebouwde kom

Buiten de bebouwde kom draagt het Waterschap in opdracht van de provincie de verantwoordelijkheid. De gemeente is als grondeigenaar wel vaak een belangrijke gesprekspartner. De gemeente probeert in samenspraak met de andere grondeigenaren in onze gemeente en het Waterschap mee te denken en waar mogelijk mee te werken aan oplossingen voor het ontstane probleem.

2) Worden er of zijn reeds preventieve maatregelen ontwikkeld, bijvoorbeeld nodige extra afwateringsmogelijkheden (zoals het ontwikkelen van lager gelegen gronden waarnaar overtollig water relatief snel afgevoerd kan worden) of bijvoorbeeld dat de gemeente/brandweer tijdig beschikt over gerichte kennis en speciale middelen, of bijvoorbeeld dat bij de bouw van nieuwe woningen en inrichting van straten hiermee reeds rekening wordt gehouden, et cetera?

De gemeente onderneemt verschillende maatregelen. Zo richten we nieuwe straten tegenwoordig altijd zo in dat de rijbaan water kan bergen en/of afvoeren. Bij dit soort reconstructies leggen we bovendien vaak meteen een regenwater riolering aan. Bij droogte houden we hiermee water langer het gebied vast. Bij natte periodes kan er meer water tegelijkertijd afgevoerd worden. Daarnaast leggen we op steeds meer plekken wadi's of waterbergingen aan zoals bij plan Verstappen, Duizel Noord etc. Deze wadi's richten we bovendien altijd groen in, zodat het bijdraagt in tijden van droogte, maar ook dienst kan doen bij extreme weersomstandigheden. In het buitengebied lossen we nu ook een groot aantal knelpunten op. De door ons ingehuurd graafmachines zijn nu al weken in het gebied aan het werk.

Oog voor duurzame inrichting openbare ruimte

Tot slot draagt ook Plan Bos&Boom en onze inspanningen voor meer biodiversiteit hier uiteindelijk ook aan bij. Bomen en struiken zorgen voor verkoeling, houden water vast, maar onttrekken ook water uit het gebied in natte perioden. Dit geldt ook voor bijvoorbeeld het langere gras in de bermen, akkerranden op onze pachtgronden of het beekherstel langs de Levende Beerze of de Run. Zo passen wij ons steeds meer aan op het veranderende klimaat.

3) Hoe vindt de communicatie met en waar nodig opvang/ nazorg van de bewoners van onze gemeente plaats, of hoe zou die het beste plaats vinden, als een overstroming voorkomt: over bijvoorbeeld welke maatregelen burgers reeds zelf kunnen of moeten nemen die schades kunnen beperken en de veiligheid vergroten, over bijvoorbeeld dat de gemeente laat zien wat er voor hen gedaan wordt?

Binnen de bebouwde kom is de kans op overstroming klein. Natuurlijk kan er wel waterhinder en soms wateroverlast ontstaan bij extreme regenval. De plek waar een eventuele wolkbreuk ontstaat is echter niet te voorspellen. Dit zal steeds op een andere plek zijn. Hierop is het dus lastig voorbereiden.

Mocht de situatie zich voordoen dan start er een omgevingsanalyse om als gemeente te kunnen anticiperen op informatievoorziening of schadebeperking.

- Bij waterhinder (situaties die vaker voorkomen bij wolkbreuk of aanhoudende regen zoals ondergelopen straat of kelder) ligt de nadruk op adviseren. Dit delen we breed via de communicatie kanalen van de gemeente.
- Bij wateroverlast (ondergelopen woonkamer/ woning of langdurige problemen met afvoer van water in de wijk) komt de gemeente ter plekke om samen met bewoners een oplossing te zoeken – indien van toepassing voor zowel de korte termijn (acuut) als voor de lange termijn.

Zelfredzaamheid bevorderen

Een daadwerkelijke overstroming is vaak regio overschrijdend. De Veiligheidsregio coördineert in dergelijke situaties. Preventief hebben ze daarnaast een belangrijke taak in risicocommunicatie. Inwoners worden meegenomen hoe ze zich kunnen voorbereiden (zelfredzaamheid) bij bijvoorbeeld natuurbranden, extreem weer of overstroming, maar ook over wat ze in een dergelijk situatie moeten doen. De campagnes van de Veiligheidsregio worden ook door onze gemeente gedeeld via de gemeentelijke kanalen. <https://www.vrbzo.nl/veiligheidszorg/risicocommunicatie/>

4) Is over dit onderwerp aandacht voor bewoners, ondernemers en middelen in de buitengebieden en in de dorpen en buurtschappen zelf?

Door de extreem natte periode die we momenteel doormaken is het bewustzijn voor waterdreiging sterk vergroot. Er is uiteraard altijd aandacht voor onze inwoners/ondernemers. Dat wil niet zeggen dat we alle problemen altijd kunnen oplossen. De gemeente adviseert, maar heeft in het buitengebied geen initiërende rol. In en rond Wintelre gaan we wel samen met Waterschap, de

landeigenaren aan tafel om het watersysteem onder de loop te nemen. Bovendien zijn we al bezig met herstelmaatregelen, zoals herstel van verdwenen sloten of inritten zonder duikers. Binnen de bebouwde doet de gemeente bij ondergelopen tuinen of kelders in veel gevallen een beroep op de zelfredzaamheid van de inwoners. Voor enkele ernstige situaties, waarbij inwoners echte wateroverlast ervaren is er persoonlijke aandacht. We denken en zoeken waar mogelijk mee naar oplossingen en maken als dat nodig is daarbij ook gebruik van gemeentelijke middelen in de vorm van bijvoorbeeld mankracht/graafmachines/duikers.

Duiding wateroverlast

Ongeacht de ernst of de oorzaak van de problemen heeft de gemeente nadrukkelijk oog voor het persoonlijke drama dat veel inwoners hebben ervaren. Met een zelf te publiceren nieuwsbericht probeert de gemeente voor alle inwoners achteraf ook nog een beeld te schetsen rondom de situatie. Hoe kan zo iets ontstaan, wat is hierin de rol van de gemeente, het Waterschap en van grondeigenaren? Wat is het belang van samenwerken in deze. We laten zien wat de gemeente gedaan heeft, maar kijken ook naar de toekomst.

5) Wat zijn binnen de gemeente in dit verband risicovolle gebieden en minder risicovolle gebieden?

Zie [Gemeentelijke Riolerings Plan 2023-2027](#) en het antwoord op vraag 1. Het aantal getroffen locaties is zeer beperkt, zeker in relatie tot het totaal aantal woningen. Dat neemt niet weg dat we ons realiseren dat het voor iedere inwoner/ondernemer een persoonlijk drama is, ongeacht of het over waterhinder of wateroverlast gaat.

6) Is er over dit thema binnen de gemeente voldoende kennis aanwezig, of wordt die ingehuurd, om op korte en op lange termijn passende maatregelen te nemen?

Ja, deze kennis is aanwezig bij onze beheerders/toezichthouders die ook regelmatig contact hebben met de beheerders van het waterschap.

7) Vindt er over dit onderwerp samenwerking plaats met andere organisaties, zo ja welke?

Ja, met het Waterschap, de provincie en de ZLTO.

8) Hoe wordt de gemeenteraad over het bovenstaande steeds geïnformeerd en wanneer kan de gemeenteraad een raadsvoorstel over het bovenstaande verwachten

Ons waterbeleid is beschreven in het door de gemeenteraad vastgestelde rioleringsplan 2023-2027. Bij actualisatie van het plan in 2027/2028 zal dit zeker hernieuwde aandacht krijgen gebaseerd op de huidige ervaringen.

Het nieuwsbericht waarmee we voor onze inwoners afgelopen periode willen duiden, zullen we ook met de gemeenteraad delen.